

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองลำตาเสา อำเภอมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองลำตาเสา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองลำตาเสา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีขนาดของตัวอย่างประชากรในพื้นที่เทศบาลเมืองลำตาเสา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 381 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ใช้สถิติแบบพรรณนา (Descriptive statistic) โดยการวิเคราะห์แจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD

สรุปผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรในพื้นที่เทศบาลเมืองลำตาเสา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอยู่ที่ร้อยละ 50.1 มีอายุ 31 - 40 ปี มีสถานภาพสมรส มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีอาชีพค้าขาย และมีรายได้ 10,000 - 20,000 บาท

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำบริการสาธารณะในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการนำไปปฏิบัติ ด้านการรับประโยชน์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการประเมินผลงาน

2.1 การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ มีส่วนร่วมตัดสินใจในโครงการ/แผนงาน/กิจกรรมต่าง ๆ ที่เทศบาลเมืองลำตาเสา นำมาดำเนินการ เทศบาลได้เชิญประชาชนในหมู่บ้านเข้าร่วมประชุม เพื่อเสนอปัญหา/ความต้องการ/ความคิดเห็นในการกำหนดการจัดทำบริการสาธารณะเขตเทศบาลเมืองลำตาเสา เทศบาลเคยสอบถามความต้องการจากประชาชนเพื่อนำไปประกอบการจัดทำบริการสาธารณะเทศบาลได้ให้ประชาชนร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความต้องการของประชาชนได้รับการบรรจุในบริการสาธารณะหรือโครงการของเทศบาล

2.2 การมีส่วนร่วมในด้านการนำไปปฏิบัติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับงานจ้างเหมาการจัดทำบริการสาธารณะที่เทศบาลได้ดำเนินการ ประชาชนได้ร่วมสนับสนุน เช่น วัสดุอุปกรณ์ส่วนตัว/แรงงานให้แก่เทศบาลเพื่อร่วมพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลได้เชิญประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างการจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาล การประสานขอความร่วมมือระหว่างประชาชนกับเทศบาล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ประชาชนได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบายการจัดบริการสาธารณะที่เทศบาลได้ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

2.3 การมีส่วนร่วมในด้านการรับประโยชน์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ เทศบาลได้จัดทำบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ให้กับประชาชนในท้องถิ่นเพื่อบริการประชาชน เทศบาลได้จัดทำบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับเครื่องอุปโภคบริโภค – เครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพของกลุ่มแม่บ้านเพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่น เทศบาลได้จัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาความยากจน เช่น สนับสนุนด้านผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ผู้ติดเชื้อให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน เทศบาลได้จัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ศาสนา กีฬาและเยาวชนให้กับประชาชนในท้องถิ่นเพื่อให้บริการประชาชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เทศบาลได้ให้การอุดหนุน/จ่ายค่าตอบแทน/มอบของรางวัลให้แก่ประชาชนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการกับเทศบาล

2.4 การมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผลงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ เทศบาลได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานการจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาล เทศบาลได้มีการแต่งตั้งประชาชนเข้าเป็นกรรมการประเมินผลการจัดทำบริการสาธารณะ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมการใช้ทรัพย์สินของเทศบาล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารงาน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมการจัดทำบัญชีของเทศบาล

3. ประชาชน ที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองลำตาเสา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig. > .05) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำบริการสาธารณะในด้านการตัดสินใจ ด้านการนำไปปฏิบัติ ด้านการรับประโยชน์ และด้านการประเมินผลงานไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองลำตาเสา อำเภอมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำบริการสาธารณะในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการนำไปปฏิบัติ ด้านการรับประโยชน์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการประเมินผลงาน อาจเนื่องมาจากเทศบาลเมืองลำตาเสา อำเภอมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีภารกิจหรือหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยรวม โดยจัดระเบียบสังคม รักษาความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยให้ประชาชนและสังคม จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตเพื่อให้ประชาชนมีมาตรฐานคุณภาพชีวิตที่ดี เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ถนน การขนส่งคมนาคม การศึกษา การรักษาพยาบาล การปกป้องดูแลทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ ที่ดิน แหล่งน้ำ ฯลฯ โดยตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิของประชาชนในการมีส่วนร่วม เช่น การเชิญประชาชนในหมู่บ้านเข้าร่วมประชุม เพื่อเสนอปัญหา/ความต้องการ/ความคิดเห็นในการกำหนดการจัดทำบริการสาธารณะเขตเทศบาลเมืองลำตาเสา มีส่วนร่วมตัดสินใจใน โครงการ/แผนงาน/กิจกรรมต่าง ๆ การสอบถามความต้องการจากประชาชนเพื่อนำไปประกอบการจัดทำบริการสาธารณะ ประชาชนได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบายการจัดบริการสาธารณะที่เทศบาลได้ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ อีกทั้ง เทศบาลได้จัดทำบริการสาธารณะที่เกี่ยวกับงานด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ให้กับประชาชนในท้องถิ่นเพื่อบริการประชาชน และ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีปคงเทียน (2548, บทคัดย่อ) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเป็ริง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเป็ริง โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครกฤษ นุ่นจันทร์ (2560, บทคัดย่อ) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดลพบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขต จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองลำตาเสา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

2.1 ประชาชน ที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส และการศึกษา แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองลำตาเสา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม

ประกอบกับ เทศบาลเมืองลำดาศา อำเภอเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้ความสำคัญกับประชาชนทุกคนด้วยความเสมอภาค เช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครกฤษ นุ่นจันทร์ (2560, หน้า 13) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดลพบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดลพบุรี ในภาพรวมเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ประชาชน ที่มีอาชีพ และรายได้ แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองลำดาศา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจาก อาชีพ และรายได้ มีความสัมพันธ์ในเรื่องของเวลา บางอาชีพ มีเวลาน้อยในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับเทศบาล และผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่าประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีส่วนร่วมในการจัดทำบริการสาธารณะในระดับที่มากกว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย และอาชีพอื่น ๆ ส่วนรายได้ ประชาชนที่มีรายได้ 10,000 ถึงมากกว่า 20,000 บาท มีส่วนร่วมในการจัดทำบริการสาธารณะในระดับที่มากกว่าประชาชนที่มีรายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภิตา ศรีนุ่น (2558, บทคัดย่อ) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา พบว่า ประชาชนที่รายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุสุมา เขียวเพกา (2560, เว็บไซค์) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลร่อนทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ด้านการมีส่วนร่วมคิด ไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการกำหนดรายละเอียดโครงการ/กิจกรรม ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไป หรือตัวแทนประชาคมหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดรายละเอียดโครงการ/กิจกรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ประชาชนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นร่วมกัน
2. ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ควรชี้แจงให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจยุทธศาสตร์/แนวทางการพัฒนามากขึ้น โดยให้รายละเอียดว่าปัจจุบันยุทธศาสตร์การพัฒนาในด้านใดบ้าง และแต่ละยุทธศาสตร์มีแนวทางการพัฒนาอย่างไร เช่น ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการจัดระเบียบชุมชน/

สังคมยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนมีข้อมูลในการตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์/แนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับปัญหา/ความต้องการของท้องถิ่นมากกว่าที่ผ่านมา ซึ่งให้ความสำคัญเพียงยุทธศาสตร์ด้านโครงสร้างพื้นฐานเท่านั้น

3. ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ควรประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจและมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างตามโครงการต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา คณะกรรมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการ โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ

4. ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปเข้าร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการ/กิจกรรม เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น โดยการใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น การออกเสียงตามสาย การลงข้อมูลในเว็บไซต์ การแจกเอกสารสรุปในการประชุมที่มีประชาชนเข้าร่วมจำนวนมาก ๆ เป็นต้น

5. ควรจัดหน่วยเคลื่อนที่ควบคู่กับการจัดประชาคม เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนสนใจและเข้าร่วมประชาคมเพิ่มขึ้น โดยหน่วยเคลื่อนที่นั้นให้บริการประชาชนในด้านต่างๆ เช่น การให้บริการชำระค่าน้ำประปา/ค่าขยะ การรับคำร้อง การให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย การตรวจสอบสภาพเบื้องต้นฟรี เป็นต้น

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานเทศบาลเมืองลำตาเสา ในบริบทอื่น ๆ เช่น ด้านนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว นโยบายการจัดระบบทางสังคมในด้านต่าง ๆ เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลกับหน่วยงานอื่น ๆ ในรูปแบบที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่นั้นๆ และทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

3. ควรมีการศึกษาวิจัยพฤติกรรมของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลเมืองลำตาเสาในเชิงคุณภาพ เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจน เพื่อที่จะได้นำปัญหาที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาต่อไป